

Asia: VM/1229/00.01.00.01/2017

Avoimen hallinnon 4. toimintaohjelman luonnos 2019-2023

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtakunnansyyttäjänviraston näkemyksen mukaan sen panos Avoin hallinto toimintaohjelman laatimisessa ei voi olla kovin merkittävä, koska sen oma toiminta on hyvin lakiin sidottua ja lain sallimissa puitteissa Syyttäjälaitos jo nyt toimii mahdollisimman avoimesti seuraavasti:

Valtakunnansyyttäjänvirasto vastaa syyttäjätoiminnan kehittämisestä ja ohjaamisesta. Tähän toimintaan liittyvät päätökset ja ohjeet ovat julkisia, ellei laista muuta johdu. Valtakunnansyyttäjän internetsivuilla julkaistaan esim. valtakunnansyyttäjän yleiset ohjeet, referaatit merkittävistä valtakunnansyyttäjän päätöksistä, Syyttäjälaitoksen tiedotteet (esim. nostetuista merkittävistä syytteistä) ja tiedot palvelevasta puhelimesta, josta virka-aikana voi tiedustella, miten yksittäisessä, Syyttäjälaitoksen toimivaltaan kuuluvassa asiassa kansalaisen tulisi menetellä. Valtakunnansyyttäjän kantelupäätökset, jotka lain mukaan ovat julkisia, voi myös tilata Valtakunnansyyttäjänvirastosta, kuten muutkin julkiset asiakirjat.

Itsenäiset ja riippumattomat syyttäjät hoitavat tuomioistuimissa rikosasioita, joiden käsittely pääsääntöisesti on syytteen lukemisesta alkaen julkista. Kaikki syyttäjien päätökset ovat myös pääsääntöisesti julkisia, ellei laista muuta johdu ja ne voi tilata alueellisesta syyttäjänvirastosta sähköisesti tai paperisina.

Valtakunnansyyttäjä antaa lausumia julkisuudessa yleisistä linjauksistaan tietyissä rikoslajeissa, kuten esimerkiksi sananvapaussasioissa.

Edellä mainitun perusteella Valtakunnansyyttäjänvirasto katsoo, että sen toiminta on erittäin avointa ja tiedottamismyönteistä niissä rajoissa, jotka laki sallii.

Valtakunnansyyttäjänvirastossa on lisäksi jo vuosia kiinnitetty erityistä huomiota laitoksen ratkaisujen kielelliseen selkeyteen. Henkilökuntaa on koulutettu laatimaan kaikki kirjalliset esityksensä selkeällä suomen kielellä. Myös suulliseen ilmaisuun on kiinnitetty huomiota, jotta julkisissa oikeudenkäynneissä kansalaisilla on mahdollisuus ymmärtää, missä yksittäisissä rikosasioissa on kyse.

Rikosoikeudenhoidon alalla Valtakunnansyyttäjänviraston näkemyksen mukaan laitoksessa ei voida enää lisätä avoimuutta edellä kerrottuja toimia laajemmalle.

Valtakunnansyyttäjänvirasto suhtautuu kuitenkin myönteisesti Avoin hallinto toimintaohjelmaan ja pitää tärkeänä, että niillä hallinnonaloilla, joilla avoimuuden lisääminen on mahdollista, näin myös tehdään. Avainasemassa ovat virkakielen ymmärrettävyys, tiedon julkisuus ja muu saavutettavuus. Erityisesti korruption torjunnassa hallinnon avoimuudella on tärkeä merkitys. Tehtävissä, joissa korruption uhka on havaittu korkeaksi, avoimiin toimintatapoihin tulisi kiinnittää erityistä huomiota. Varsinkin julkiset hankinnat edellyttäisivät avoimuuden lisäksi myös hankintahenkilöstön ja heidän esimiestensä kouluttamista korruption tunnistamiseen ja sen torjumiseen. Syyttäjälaitoksella voisi olla rooli korruption torjuntaan liittyvän tiedon levittäjänä.

Autiovuori Joanna
Valtakunnansyyttäjänvirasto

Sahavirta Ritva
Valtakunnansyyttäjänvirasto